

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Lærere

Citation: Kierkegaard, Søren: "Lærere", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter*, Bd. 28, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2012 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-b161-txt-shoot-id62ae8699-1ff3-4088-812a-650a48d836d9.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 28

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

Fra SK · udateret [sept. 1841] · til E.F.C. Boiesen

Kjære Hr Professor Boiesen!

Læs Dem nu fremfor Alt ikke træt i den medfølgende Bog, lad den store Bog ikke være nogen Servitut i Forhold til nærværende lille Billet, thi Forholdet er dog saaledes som der staaer udenpaa: det er Bogen, der følger med Brevet, ikke Brevet der følger med Bogen, Brevet er et gesvindt Noget og dog Hovedsagen, Bogen er noget Fragtgods, knap Fødevarer, mindre Fedevare. Altsaa, uden nogensomhelst Forpligtelse eller Tilsigelse til »at læse« (Prof.Nielsen), modtag hvad der i enhver Henseende skal være et Fri-Exemplar ved Billeten som en lille Yttring af min Skjønsmhed i Forhold til den Velvillie og Interesse, hvormed jeg troer De leilighedsviis har fulgt min Stræben.

Svar udbedes ikke; hvad De formodl. endnu, som fordom i Borgerdydsskolen, hver Dag siger mange Gange, det vil jeg sige her: »det kunde være nok«, og min Agt er det ikke at gjøre Dem til »den Næste«, der »gaaer videre«.

Med venlig Hilsen
S. Kierkegaard.
Til
Hr Prof. Boiesen

Deres hengivne

i Sorøe

fr.
med 1 Bog mærket B.

Hermed en Pakke i Papir

Fra SK · udateret 15. dec. [1841] · til F.C. Sibbern

Kjære Hr Professor!

d. 15 Dec.

Gjennem min Neveu Henrich Lund modtog jeg idag en Hilsen fra Dem, der udtrykkelig af Dem var ham paalagt. Denne Hilsen er mig saa kjær, at det ingenlunde kunde falde mig ind gennem samme Medium at sende en Hilsen tilbage; tvertimod den er for mig den poetisk[e] Opfordring (poscimur) til maaskee paa en temmelig vidtløftig Maade at svare igjen.

At De vilde vedligeholde en Deel af den Interesse, hvormed De især siden Poul Møllers Død altid har hændret mig ogsaa nu, da jeg ikke hver Dag personligt kan forvise mig derom, derom har jeg aldrig tvivlet. Naar jeg derfor hidtil ikke har modtaget nogen som helst Hilsen fra Dem, har jeg let forklaret mig det deraf, at Tilfældet ikke har bragt Dem i Berøring med Nogen, De vidste skrev til mig.

I Berlin er jeg altsaa og hører Forelæsninger. Jeg hører Marheineke, Werder og Schelling. Steffens har jeg hørt nogle Gange, jeg har ogsaa betalt mit Honorar for at høre ham, men besynderligt nok, han vil slet ikke tiltale mig. Og jeg, som med en saa uhyre Enthusiasme har læst meget af det, han har skrevet, fE for blot at nævne eet: Karrikaturen des Heiligsten, jeg som ret havde glædet mig til at høre ham, til at forvise mig om, at han, som det i Almdl. hedder om ham, er mageløs i Monologen – jeg er aldeles bleven skuffen. Hans Foredrag forekommer mig saa usikkert og hæsiterende, at man bliver tvivlsom om hvad Fremskridt man gjør; og naar det Geniales Blink forklarer ham, da savner jeg den kunstneriske Bevidsthed, den oratoriske Overlegenhed, som jeg saa ofte har beundret i hans Skrifter. Han læser over Anthropologie; men det er væsentlig det Samme, som der indeholdes i hans trykte Bog. Jeg foretrækker derfor at læse ham. Hans

Anthropologie bliver nu altid temmelig besværlig Lecture for Een der ikke er bevandret i Naturvidenskaberne. Det har forøvrigt ret smertet mig i denne Henseende at see mig skuffet. Jeg har derfor hell ei besøgt ham. Jeg lever overhovedet saa isoleret som muligt, og samler mig mere og mere i mig selv.

Werder er en Virtuoso mere kan man ikke sige om ham. Jeg har en Mistanke om, at han maa være en Jøde; thi døbte Jøder udmærke sig altid ved Virtuositæt, og spille jo i alle Retninger Rolle i vor Tid. Han kan som en Jongleur lege og spille med de abstrakteste Categorier, og aldrig saa meget som en Fortalelse, uagtet han taler saa hurtigt som en Hest kan løbe. Han er en Skolastiker i gl. Forstand, der i Hegel ligesom hine i Thomas Aquino har fundet ikke blot summa, og summa summæ, men summa summarum. I denne Henseende er han mig næsten et psykologisk Phænomen. Hans Liv, hans Tænken, Omverdenens Mangfoldighed synes næsten blot at faae Betydning for ham, ved at henføres til Hegels Logik. Det er imidlertid altid saare gavnligt for et Universitets studerende Ungdom, at der er en saadan Mand.

Schelling læser for et udsøgt, talrigt og dog tillige undique conflatum auditorium. I de første Timer var det næsten forbunden med Livsfare at høre ham. Jeg har i mit Liv aldrig været i en mig saa ubehagelig Trængsel – dog hvad gjør man ikke for at høre Schelling. Hans Hovedpunkt bliver bestandig, at der er to Philosophier, en positiv og en negativ. Den negative er givet, dog ikke af Hegel, thi Hegel er hverken negativ ell. positiv, men en forfinet Spinozisme. Den positive skal nu komme. For Fremtiden bliver det altsaa ikke blot Juristerne, der blive doctores juris utriusque, jeg tør smigre mig ved uden at indlevere en ny Afhandling, at blive magister philosophiæ utriusque.

Jo mere jeg lever her i Berlin, jo mere sander jeg Rigtigheden af det Raad De baade af Omsorg for mig og min Afhandling atter og atter har givet mig, at oversætte den paa Tydsk. Nu jeg faaer at see. Skeer det, saa kan jeg med Sandhed sige, at De har været Skyld deri, kommer der noget Godt ud deraf, saa vil det være mig en Glæde at tænke paa at jeg her atter har en Anledning til at takke Dem.

Berlin er vel det eneste Sted i Tydskland, hvor det lønner sig i videnskabelig Henseende at reise hen. Jeg haaber derfor ret at have Gavn af dette Semester. Opholdet her hjælper mig til at concentrere og begrænde mig. – Forøvrigt befinder jeg mig Gud skee Lov ret vel. Fra Fødelandet hører jeg ikke Meget. De Danske her have vel Aviserne, men jeg læser dem ikke, det har jeg ikke Tid til, men vel Tid og god Tid til at tænke paa en Mand, der, som De kjære Hr. Professor, altid ved Deres Adfærd mod mig, har forpligtet mig og berettiget mig til at kalde mig

Deres hengivne
S. Kierkegaard.
An

dem Hrn Prof:Dr:Sibbern
Ritter des D.O., und D.M.

Copenhagen
fr.

Fra SK · udateret [1846] · til F.C. Sibbern

Deres Magnificence!

Nær havde jeg glemt det, og kan nu ærgre mig over, at jeg ikke huskede det, da jeg for nogle Dage siden sendte Dem den af mig udgivne Bog; det havde glædet mig at skrive denne Titulatur, og det fornøier mig at betænke, at min Overtagen af de pseudonyme Skrifter ved en afsluttende Efterskrift netop effectueredes det Aar, da (ja saaledes sagde jo Romerne – det Aar da Cicero var Consul) Sibbern var Rector.

Dog til Sagen; thi jeg har virkelig en Sag. Der er en ældre Mand ved Navn Blicher som søger den ledige Pedelpost. Dette er Sagen; min Bøn er det nu, at De, hvis det lader sig gjøre, vil interessere Dem ret levende for ham. Dersom jeg ikke husker meget feil, var det netop Deres Indflydelse, der forrige Gang gjorde Udslaget i Faveur af den nu værende Valdemar Müller. Lad nu Touren komme til Blicher, den endnu kraftfulde men dog ældre og paa saa mange Maader i Livet fortrykte Mand; lad den Omstændighed, at jeg, som ellers aldrig indlader mig paa at anbefale, her gjør Undtagelsen, bidrage om muligt til at fæste Deres Opmærksomhed paa ham.

Deres
hengivne
S. Kierkegaard.
Til

Hans Magnificence
Hr Etatsraad Sibbern.

Fra SK · udateret [6. maj 1844] · til Michael Nielsen

Kjære Hr Professor!

Naar De er den, som anbefaler Een; og jeg er den, som har Raadighed til at bortgive det Attraaede, saa er min Selvraadighed Dem Borgen for, at Deres Ønske bliver adlydt som en Befaling. Ulykken er imidlertid, at jeg aldeles ikke er i det Tilfælde at søge eller at have Brug for den Anbefalede. For Øieblikket har jeg en gammel Kone, med hvem jeg i alle Maader er saa tilfreds som det er muligt. Hun bliver hos mig til Efteraaret, da jeg flytter hjem i det fædrene Huus paa Nytorv; hvor jeg paa anden Maade har arrangeret mig, saa jeg intet saadant Menneske behøver, ja end ikke har Plads for hende; thi hvis saa var, vilde [jeg] vel neppe afskedige min gamle Kone, da hun i alle Maader er efter mit Ønske, og, skjøndt hun kun har været 1 Aar hos mig, dog har vidst at gjøre mig hendes Afskedigelse næsten til en Samvittighedssag.

Dette angaaende Indholdet af Deres Brev, men nu Lidt om et Tilfælde, der slet ikke vedkommer Sagen, men som dog har gjort mig Deres Skrivelse, der var mig kjær som Alt fra Dem, paa en ganske egen Maade kjærkommen. Det var igaar min Geburtsdag, hvilken jeg er meget langt fra at celebrere, og saavidt muligt endog holder skjult. Men at Deres Skrivelse netop skulde komme mig tilhænde paa den Dag, den eneste Skrivelse, jeg nogensinde har modtaget fra Dem; at den gamle Haandskrift skulde ret levende minde mig om en af mine skjønneste Erindringer, at den kjærlige Underskrift skulde forvise mig om, hvad jeg vel troede og vidste, men dog altid med Glæde hører gjentage, at Tiden som forandrer saa meget, i denne Henseende Intet har forandret – hvorledes skulde jeg ikke betragte alt dette som Virkning af en venlig Skjebne, der skikkede mig en Geburtsdags-Hilsen, saa velkommen, at jeg jo selv ligesom tiltvinger mig den! See derfor takker jeg Dem for den lille Skrivelse og for det Indtryk, den gjorde paa mig, hvilket aldeles lod mig glemme, at den sidste Gang, jeg saae Deres Navn, var paa den Circulaire, der forkynder, at De opgiver Borgerdydsskolens Bestyrelse. Nu det maatte saa være; men derfor har Enhver ikke Kraft til selv at gjøre dette Skridt, og Kraft til at finde sig i at maatte gjøre det. Skulde Nogen have Selvtillid, Letsind og Dumdristighed nok til at ville byde Dem Trøstegrunde, da sandeligen ikke jeg; hvis De tillader mig det, da vil jeg helst være Den, der ikke duer til at trøste, saaledes forstaaet som Cicero forstaaer det, naar han skriver til Titius: unus ex omnibus minime sum ad te consolandum accommodatus, quod tantum ex tuis molestiis cepi doloris, ut consolatione ipse egerem.

I Taknemlighed og Kjerlighed
Deres ganske hengivne
S. Kierkegaard.

Fra H.N. Clausen · 25. sept. 1847 · til SK

HøistæredeHr. Magister!

Der er i Rom for endeel Aar siden anlagt en skandinavisk Bogsamling, hvor dog den svenske Litteratur, ifølge betydelige Gaver, hidtil er langt overveiende. Bøgerne benyttes meget stærkt, og det Ønske opstod hos mig, under mit Ophold der, at bidrage til at ophjælpe den danske Samling. Jeg haaber endnu i dette Efteraar at kunne afsende et Antal Bøger, og jeg tillader mig i samme Anledning at spørge, om De ikke kunde føle Tilskyndelse til at berige Samlingen med et Exemplar af Deres Skrifter; – jeg tænker hermed vistnok ogsaa paa »Enten – Eller« og dets Sødskende, efter det Forhold, hvori De antages at staae til sammes Fader.

Forbindtligst
Kbh. 25 Sept. 1847. H N Clausen.

Hr. Magister Kierkegaard.
S.T.

Hr. Magister Kierkegaard.

Fra SK · [sept. 1847] · til H.N. Clausen

Høiærværdige Hr Professor!

De spørger, om jeg »ikke kunde føle Tilskyndelse til at berige den skandinaviske Bogsamling i Rom med et Exemplar af mine Skrifter.« I Sandhed et vanskeligt Spørgsmaal at svare paa! Thi hvorledes skulde det være muligt, at, naar De, Hr Prof., er den Spørgende, jeg da ikke skulde føle Tilskyndelse! Men føler jeg Tilskyndelse, og i den Grad, at Spørgsmaalet for mig intet Spørgsmaal bliver, saa er det igjen vanskeligt at svare – som paa et Spørgsmaal.

Ude af Stand til at svare, afgjort glad derimod ved at føle mig tilskyndet har jeg da hermed den Ære at tilstille Deres Høiærværdighed et Exemplar af Skrifterne.

Af »Enten – Eller« kan jeg uheldigviis ikke tilveiebringe et Exemplar, da Oplaget allerede længst er udsolgt men heldigviis erindrer jeg, at jeg i sin Tid, anmodet derom, ved Cand. Giødwad gennem Justitsraad Collin har afsendt et Exemplar til hiin Bogsamling.

Med Høiagtelse
Deres Ærbødige
S. Kierkegaard.
Til

Høiærværdige
Hr Professor Clausen
R af D.

Hermed en Pakke.

Fra H.N. Clausen · 8. nov. 1851 · til SK

Hr.
Magister Kierkegaard!

Uagtet jeg neppe tør vente hos Dem, høistærede! nogen synderlig Interesse for det medfølgende historisk-dogmatiske Arbeide, kan dog denne Tanke ikke afholde mig fra at ønske det bragt i Deres Hænder, idet jeg haaber, at De i hvert Tilfælde vil deri see et Beviis paa min Attraa efter, i mere end blotte Ord at vise min Erkjendtlighed for de skjønne Gaver, jeg har modtaget fra Deres Haand.

Med Høiagtelse og Forbindtlighed
Deres ærbødige
Kjøbenhavn, 8 November 1851.

H N Clausen.

Fra SK · [nov. 1851] · til H.N. Clausen

Høiærværdige Hr Professor!

At den samme Haand saarer og læger, har jeg sandet ved den lille Billet, som fulgte med det fra Forfatterens Haand for mig bestemte Exemplar af Deres sidste Skrift. Thi hvor saarende, naar De siger, »at De neppe hos mig tør vente nogen synderlig Interesse for det medfølgende historisk-dogmatiske Arbeide«, hvor saarende! Herre Gud, jeg er jo dog theologisk Candidat med bedste Charakter – og at saa summus Theologus ved det Universitet, under hvilket jeg sorterer, skal sige mig noget Saadant, hvor saarende! Men da igjen hvor lægende, at den høiærværdige Forfatter dog alligevel »ikke vil af denne Tanke lade sig afholde fra at ønske Skriftet bragt i mine Hænder«, endog selv vil gjøre det, vil sende mig et Exemplar, hvorved der jo falder et dobbelt Eftertryk paa Gaven: hvor lægende, eller rettere hvor mere end lægende, da det Lægende forholder sig dobbelt til det Saarende! Tillad mig da ogsaa at takke derfor.

Dog denne min Tak kommer noget silde, idetmindste synes det mig saa. Men hvorfor? Strax da jeg modtog Gaven, ønskede jeg strax med et Par Ord at takke. Men, tænkte jeg, at gjøre det strax vil være uskjønsomt; thi deri ligger jo, at Du ikke har læst Bogen. Saa har jeg, skjønsomt, ventet, indtil jeg har læst Bogen; og paa Grund af denne Venten kommer min erkjendtlige Tak – uskjønsomt? – noget silde.

Med Ærbødighed og Høiagtelse
Deres hengivne
S. Kierkegaard.
Til

Høivelbaarne
Høiærværdige Hr Prof.Dr.H.N. Clausen
C af D m m

Fra F.C. Petersen · 1. okt. 1847 · til SK

Høistærede!

Da jeg ikke har været saa heldig at træffe Dem hiemme, vil jeg ved disse Linier ret meget takke Dem for den Gave, De har glædet mig med.

Jeg er en noget langsom Læser, og slige Bøger bør kun læses »in guten Stunden«; men naar det kun lykkes mig at finde saadanne dertil, er jeg vis paa, at der fra Deres Side er sørget for Gavn og Glæde for mig.

Forbindtligst Deres
Reg.1ste Oct. 1847.

F.C. Petersen.

S. T.
H^r Magister Kierkegaard.
S. T.
H^r Magister Kierkegaard.

Fra F.C. Petersen · 19. nov. 1849 · til SK

Høistærede!

Da ogsaa den gode gamle Skik at møde Dem er gaaet af Brug, maa jeg foreløbigen ved disse Linier aflægge min skjønsomme Tak for, at De ogsaa ved Deres nyeste Skrift har havt mig i venskabelig Erindring.

Regentsen 19/11 49.

Deres

F.C. Petersen.

H^r Mag.S. Kierkegaard.
S. T.
H^r Magister S. Kierkegaard.